

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An extendatur irritatiua potestas ad vota emissa ex licentia Superioris. §.
2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

PUNCTUM III.

Ad qua vota irritativa potestas extendenda sit?

SUMMARIUM.

Lata est hæc materia eaque de causa in variis quæstionibus diuidenda est. Prima an potestas irritativa extendatur ad vota interna & futura. Secunda; an extendatur ad vota emissa ex licentia superioris. Tertia; an extendatur ad vota emissa tempore subiectionis nec tunc irritata. Quarta; an extendatur ad vota subiectionis tempore emissa, implenda tempore libertatis. Quinta; an ad vota emissa tempore quo vocentes erunt sui iuris. Sexta: An ad vota executioni mandata, & ad promissiones humanas, & ad vota realia defuncti que in hæredes transferunt.

§. I.

Extendatur-ne potestas irritandi ad vota interna & futura.

SUMMARIUM.

1. Extenditur ad vota interna.
2. Extenditur ad vota futura.

Regula certa est, hanc potestatem ad vota interna extendi. Nam cum tota hæc potestas nirat conditio, quam subditi apponunt in suis votis, si superiori placitum fuerit, & superior circa vota interna subique non manifesta displicere potest, poterit sane ea irritare. Quid enim obstat quominus superior dicat subdito religioso, si hoc vel illud votum fecisti; in hanc vel illam rem commuto; quod si commutationem non accipis, nolo te esse obligatum sed omnino irritato & annullato? Potest ergo ad vota interna irritatio extendi. Neque obstat superiorum non posse præcipere actus internos, neque iurisdictionem circa illos exercere. Quia iurisdictionem præceptivam & punitivam exercere non potest; eo quod ad illam exercendam cognitio actuum, qui præcipi & puniri debent requiratur; quæ cognitio non desideratur in irritatione. Aliud namque est imponere obligationem salubrem ab obligatione liberare; ad imponendum obligationem requiritur posse de re obligationi adstricta iudicare, & ad illam cogere & compellere, quod nullo modo circa actus internos fieri ab hominibus potest. At cum in irritatione nullum onus imponatur, sed liberatur subditus ab obligatione; nulla desideratur cognitio; & consequenter nulla est causa, quominus potestas superioris ad vota interna irritanda extendatur. Quod non solum verum existimo de potestate irritandi, sed etiam de potestate dispensandi & commutandi. Nam esto ad absolutum & licitam commutationem debeat commutari & dispensari votum manifestari, ut cognoscat, an iusta sit commutatio iustæ causa dispensationis; poterit nihilominus commutans & dispensans dicere, si tali voto interno ligatus es illud in hanc rem commuto, vel illo dispense, si hæc causa, quæ iusta esse censetur ad dispensandam, adsit. Et ita docent post alios relatos. Valquez 1.2. disput. 160. capit. 4. numero decimo septimo. Suar. 5. tom. in tertia parte disputat. 4. section. 2. a numero octavo, & de Relig. tom. 2. lib. 6. de voto capit. 7. numero octavo, Sanchez lib. 4. capit. 24. numero quadragesimo.

2. Eadem ferme certitudine tenendum est, potestatem irritativam extendi ad vota futura. Nam quicumque gaudens potestate dominativa potest nolle, ut vota emittenda à subdito eque prius non communicata nulla & irrita sint. Sed hæc posita voluntate si subditus aliqua vota emittat superiore inconsulto irrita sint & inania, vtpote quibus deficit consensus superioris sub cuius conditione emittuntur. Ergo potestas irritandi ad vota futura extendi potest. Et ita tenet Sanchez lib. 4. capit. 24. numero quadragesimo nono, & Suar. lib. 3. de voto cap. 3. numero decimo quinto, sine Layman lib. 4. summ. tract. 4. cap. 7. numer. 6. conclus. 3. vers. ex quo.

§. II.

An extendatur irritativa potestas ad vota emissa ex licentia superioris.

SUMMARIUM.

1. Dupliciter licentia concedi potest. Item concedi potest à superiore maiore vel aequali.
2. Quid dicendum si superiore maior dedit licentiam, quid si inferior?
3. Idem superior irritare votum potest valide tamen si licentiam concesserit.
4. Explicatur doctrina per singulos subditos. Et primò de religiosis.
5. Deinde de filiis familias.
6. Item de votis uxoris.
7. Item de votis servorum.
8. Communis sententia affirmat esse peccatum mortale revocare absque causa legitima licentiam datam.
9. Non caret probabilitate esse solum culpam venialem.
10. Quid dicendum de superiore in officio succedente?
11. Quæ sit causa legitima revocandi licentiam datam.
12. Quando superior censetur subdito concedere licentiam votum.
13. Probabile est taciturnitatem sufficere cognito voto.
14. Probabilius est oppositum, si absit consensus internus.
15. Illo tamen addito plures censent votum solum esse de licentia superioris; probabilius oppositum.

Suppono dupliciter superiorem concedere posse licentiam subdito votum emittendi & exequendi. Primo; pro tempore quo sibi visum fuerit; & ita debet præsumi concedi, cum absolute concedatur. Quia hic modus concessionis minus præiudicat superioris auctoritati. Secundo; addita promissione eam non revocandi. Deinde suppono licentiam concedi posse à superiore, à maiore, aequali, vel inferiore eo, qui eam licentiam revocare intendat, votique executionem impedire.

2. Si Provincialis v. g. tibi concessit facultatem votum aliquod emittendi, localis superior votum illud nullatenus irritare potest. Quia in tantum vota subditi irritantur à superiore, quotiens iis superioris voluntas contradicit. At superiore maiore consentiente nulla est inferioris Prælati contradictio. Ergo consentiente Provinciali localis superior votum irritare non potest. Et ita pro terto pro Suar. lib. 6. de voto cap. 8. num. 1. Sanchez alius velatus lib. 4. cap. 27. num. 4. Bene tamen poterit iusta causa intercedente executionem impedire, quovisque Provincialis consultatur. Quia hæc potestas superioribus immediatis censetur concessa ut muneri suo sufficienter satisficiant Sanch. de cap. 27. num. 4.

Si autem localis superior licentiam emittendi, exequendi que votum dederit, etiam addita promissione non revocandi; poterit Provincialis votum irritare. Quia illo contradicente tollitur inferioris Prælati consensus, & conditio beneplaciti superioris, sub qua votum à subdito emissum est, cessat. Suar. dicto cap. 8. num. 3. Sanch. cap. 27. n. 5. Layman lib. 4. tract. 4. cap. 8. num. 4.

3. Quod si de irritatione faciendâ ab eodem superiore, vel aequali eo, qui licentiam dedit, sermo sit, verius existimo fieri posse valide, tamen si promiserit licentiam non revocaturum. Quia huius licentiæ concessione non eximitur subditus à subiectione, neque fit sui iuris, ut statim probabimus discurrendo per singulos subditos. At subiectione durante omnes subditi actiones superioris beneplacito subduntur. Ergo subditur votum factum, & consequenter illud irritare poterit ac si licentiam non dedisset; ex eo autem, quod superior promiserit licentiam non revocaturum, solum inferunt, non posse eundem superiorem absque peccato infidelitatis eam revocare nisi gravi causa intercedente; non tamen inferunt, validam non esse revocationem, & votum irritare non posse, si contradixerit. Quia posita contradictione verum est, conditionem, sub qua emissum est, non subsistere. Et ita tenent generaliter loquentes de omnibus gaudentibus potestate dominativa Caietanus 2.2. quæst. 88. art. 8. dub. 2. Navar. sum. 11. n. 73. Azor. 1. p. lib. 11. c. 17. quæst. 6. Valent. 2.2. disp. 6. quæst. 6. quæst. 3. Eman. Sâ verbo votum n. 2. Sanch. alius velatus lib. 9. de matrimonio disp. 40. num. 4. Et lib. 4. in Decal. cap. 27. à num. 9.

4. Sed ut doctrina data clarior fiat, descendamus ad singulos subditos, quorum vota superiores irritare possunt. Primum locum obtinent religiosi vtpote qui strictus religiois Prælati subdiciuntur. Horum enim vota ex superioris consenti-

emissa irritare ipse Prælati poterit, tamen si promiserit nunquam irritatum. Quia ea concessione & promissione facta non mittatur eius dominium per professionem subditi acquisitum, sed æque illatum persequatur. Ergo poterit æque votum irritare, ac si licentiam non concessisset. Et ita de hoc casu tenent Doctores nuper relati. Et Suar. *lib. 6. cap. 8. num. 6.* Sayro in Clavi Regia *lib. 6. cap. 10. num. 12.* Et alij innumeri quos refert & sequitur Sanch. *lib. 4. cap. 27. num. 9.*

5. Secundum locum obtinent filiofamilias impuberes, quorum vota, si ex licentia parentis vel tutoris emissa sint, non non defunt graues Doctores, qui sentiant; nullatenus irritari posse. Nam fundamentum huius irritationis est eorum iudicij imbecillitas, leuitasque in vouendo, quod fundamentum cessare videtur posita parentis vel tutoris discreta approbatione. Sic Lessius *lib. 2. de iustitia cap. 40. dub. 10. numer. 75.* Suarez *lib. 6. de voto cap. 8. num. 7.* Sed oppositum probabilius docuit Angelus verbo *votum 2. §. 9.* Syluester eodem *4. q. 2. dicto 6.* Sanch. *lib. 9. de matrimonio disp. 40. num. 6. & lib. 4. de voto cap. 27. num. 18. & 21.* Layman *lib. 4. summi tractat. 4. cap. 7. num. 17.* Nam est fundamentum ratione cuius parentibus conceditur potestas irritandi, sit imbecille impuberum iudicium, & hoc iudicium consensu & discretione parentum approbantium eorum vota firmetur in illo actu: quia tamen non absoluitur & secundum se firmatur; ea de causa non cessat in parentibus potestas impuberes gubernandi, & regendi: ac proinde vota irritandi si id iudicauerint expedire. Adde neque etiam in illo actu ius reputare impuberum iudicium satis esse firmatum, quod optimè comprobatur Sanch. *locis allegatis* hoc argumento. Minoribus concessum est, si lædatur beneficium restitutionis ob fragile & debile eorum iudicium *leg. 1. ff. de minoribus.* At hoc beneficium non amittunt; tamen si auctoritate curatoris & intentione iudicis contraxerint *leg. 1. & 2. Cod. si tutor interuenierit, leg. 1. titulus 25. partia 3. & multis comprobatur Gutierrez, de iuramento 1. p. cap. 5. num. 5.* Sanch. *lib. 6. de matrimonio disp. 38. num. 11.* Quia auctoritas tutoris, & iudicis, & licentia patris efficiunt actum merito iure valere; non tamen beneficium restitutionis excludunt, similiter in præsentem dicendum est, licentiam & facultatem vouendi impuberi concessam efficere votum merito iure valere; non tamen priuare patrem vel tutorem potestate illud irritandi, neque priuare posse. Verum si de votis filiorum puberum loquamur, cum horum vota realia patet irritare posse, dicendum est, si pater solum concesserit licentiam, hæc vota emittendi nullo alio addito, posse ea vota irritare. Quia solum intelligitur concessa pro patris beneplacito. Sic Suar. *lib. 6. de voto cap. 8. num. 12.* Iunctis his que dixit *cap. 4. num. 19.* Sanchez *lib. 4. cap. 27. numer. 15.* Quod si pater licentiam ad hæc vota concessit promittens tacite vel expresse non reuocaturum, & a fortiori si expresse affirmet filium quoad illam partem à sua potestate eximere, non poterit irritare. Quia filius verè in illa parte exemptus, filio namque potest pater concedere liberam bonorum administrationem remittendo ei vsusfructum bonorum aduenturorum, *leg. cum oportet, Codicis de bonis qua liberis.* Ergo a fortiori poterit concedere liberam administrationem illius partis cuius tam amplam licentiam concessit. Et ita expresse notant Sanch. *lib. 4. cap. 27. num. 11.*

6. Tertium locum obtinent vota vxoris ex licentia mariti emissa, quæ licentia, si simpliciter concessa sit, non impedit, quin maritus ea irritare possit, si ea postea licentia non concessa. Quia non censetur concessa nisi pro illius beneplacito vt sic minus præiudicat. Et sumitur ex *cap. 30. Numer. iuncta* explicatione Augullini relati in *cap. manifestum 33. q. 9. §. 5.* & Ambrosij in *cap. fin. eadem causa & questione, & docent Innocentius, Panormitanus, & alij in cap. scriptura de voto. Suar. lib. 6. de voto cap. 4. n. 19.* Sanchez plures referens *cap. 27. n. 11.* At si licentia concessa sit sub promissione non reuocandi, censetur diuersimodè esse loquendum. Nam si sentiamus virum sola ea vota vxoris irritare posse, quæ sibi in gubernatione domus & matrimonij vsu fuerint præiudicantia; censetur data hæc licentia, & facultate nullatenus illa vota irritare maritum posse; quia ob iuris cessionem ei non præiudicant. Layman *lib. 4. tract. 4. cap. 7. num. 15.* Verum, si sentiamus, maritum omnia vota vxoris irritare posse non ob sui præiudicium, sed quia vxoris caput est; quomodocumque licentiam concedat, non perdet potestatem irritandi. Quia non definit esse caput vxoris. De voti viri ex licentia vxoris emisse dicendum est; si fuerint emissa ex simplici licentia, non obinde impedit irritationem. Quia præsumi debet licentia concessa esse pro concedentis beneplacito. Si autem sub promissione non reuocandi; irritare non poterit. Quia ea promissione facta executio votorum ei præiudicare non potest; & cum sola vota mariti sibi præiudicantia possit mulier irritare; effectus hæc non præiudicantia irritare non posse.

7. Quartum locum obtinent vota seruorum ex licentia dominorum emissa. Si enim licentia solum simpliciter concessa fuit, non impedit potestatem ea irritandi ob rationem hæc

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars III.

repetitam. Quia concedens licentiam, intendit quoad minus fieri potest, cedere iuri proprio; & consequenter solum intendit dare facultatem, & libertatem ad vrendum illa re dum sibi contrarium vitum non fuerit, sic Doctores *num. 3. relati.* At si licentia sub promissione non reuocandi fuerit concessa, irritare vota non poterit, quia non sibi præiudicant, & illa in parte seruis est sui iuris. Nam cum possit dominus libertatem seruo simpliciter concedere; a fortiori poterit concedere libertatem in aliqua particulari materia siue reali siue personali qua libertate concessa, cessat fundamentum irritationis, Sanch. *lib. 4. cap. 27. num. 21. fin.*

8. Sed inquires, quod peccatum committat reuocans abique legitima causa licentiam concessam? Communis sententia affirmat esse mortale, si materia voti grauis sit. Sic Caietanus *2. 2. q. 88. art. 8. dub. 3.* Aragon *ibi post 6. conclusionem.* Nauar. *c. 12. n. 73.* Layman *l. 4. tract. 4. c. 7. num. 18.* Sanchez pluribus relatis *lib. 9. de matrimonio disp. 40. num. 7. & lib. 4. de voto cap. 27. n. 28.* Facitque *lex regia 8. tit. 8. partia 1.* Mouentur ex illo *num. 30.* Vbi de marito consentiente voto vxoris & postea contradicente dicitur portabit ipse iniquitatem eius, id est culpam, & penam, quam vxor portare debebat si votum transgrediretur; vt explicant Gloss. Lysa, Abulens. Hugo, Variablis, Caietanus & alij *ibi.* At mulier si votum transgrediretur in materia graui peccatum graue committeret. Ergo idem committit vir impediens abique causa voti ex sua licentia emissa executionem. Deinde superior tribuens licentiam subditi vouendi, illius voti particeps est. Quia in illud consentit. Ergo reuocans sine causa censendus est quasi illius transgressor. Item hæc reuocatio cedit in Dei irreuerentiam; siquidem materia ei promissa & dicata & superioris licentia firmata, sine causa tollitur. Denique vel licentia concessa fuit ad beneplacitum concedentis; & de hoc modo concessiois questio esse non potest, cum non astringatur concedens in concessione perseverare; vel concessa fuit sub tacita vel expressa promissione non reuocandi; & tunc reuocatio sine causa est contra iustitiam vel saltem contra fidelitatem in re graui. Ergo est mortale.

9. Nihilominus probabilitate non caret solum culpam venialem esse abique; vlla causa reuocare licentiam sub promissione tacita vel expressa non reuocandi datam & votum sic factum irritare. Tenet expresse Sotus *lib. 7. de iustitia quest. 3. art. 1. colum. 8. & 9.* Rosella *verf. votum 3. num. 2.* Suar. *lib. 6. de voto cap. 4. ad finem,* & probabile reputat. Sanch. *cap. 27. num. 32.* Layman *l. 4. tract. 4. cap. 7. num. 18.* Ratio ea est. Quia hæc reuocatio, & irritatio non est contra iustitiam; siquidem ex licentia vouendi non amisit superior ius, quod habebat in personam subditi, ratione cuius ei competit irritandi potestas; ac proinde violans promissionem non reuocandi, contra iustitiam non peccat. Quia ea promissione non acquisiuit subditus ius, ne à superiore gubernaretur, néve illi maneret subiectus. Ad summum est contra fidelitatem, quæ per se secundum probabilem sententiam ad culpam tantum venialem obligat. Adde hoc peccatum infidelitatis excusari posse, si ipse, cui est data facultas vouendi & promissio facta de ea non reuocanda, cedat & consentiat reuocanti. Neque etiam hæc reuocatio & irritatio est grauius contra religionem. Quia superior non vouit, neque irritando votum, facit, vt subditi votum transgrediantur; cum potius faciat, vt votum non sit, neque obliget, quod de se malum non est. Quapropter tota malitia sita esse videtur in quadam leuitate, & inconstantia animi, qua rem vel personam Deo dicatam abique vlla causa à dedicatione retrahit, & à via perfectionis excludit. quod cum non fiat per violentiam, sed per vsum suæ potestatis dominationis non videtur grauem culpam constituere. Neque obstat *lex num. 30.* Vbi de marito reuocante consensum præstitum dicitur, portabit ipse iniquitatem eius; quia non portat iniquitatem eius formaliter, hoc est peccatum vxoris commissum in transgressione, cum nullum sit; sed portat iniquitatem eius materialiter, hoc est portabit illam transgressioem materialem, quam facit vxor, vt de illa reddat rationem, quæ sine iusta causa facta fuerit, vel dice illam legem esse in hac parte ceremonialem, ac proinde cessare.

10. Supradicta procedunt, quando idem superior, qui licentiam vouendi dedit, reuocat; nam si illius successor reuocauerit; ita licite & valide præstare potest, ac si votum emissum esset abique licentia. Vt optimè tradit Suar. *lib. 6. de voto cap. 8. num. ult.* Sanch. *lib. 4. cap. 27. num. 36.* Vnde Prælati religionis in officio succedens poterit irritare vota cum licentia prædecessoris emissa, ac si abique vlla licentia emissa essent; & vit succedens in matrimonio poterit vota vxoris ex licentia prioris mariti emissa, & tutor, vel curator vota pupilli & minoris ex licentia parentis facta. Quia successor non fuit particeps illius voti, cum in illud non consenserit. Consensus autem prædecessoris astringere non potuit potestatem æqualem succedentis; cum par in patrem non habeat imperium *cap. inuoluit de electione.* Ergo est liber ad illa irritanda. Ex quibus sit, subditum petentem irritationem voti

facti ex licentia superioris, si eam irritationem petat a successore in officio, non teneri manifestare se vovisse ex licentia data. Quia talis licentia (vt diximus) non minuit potestatem superioris. Si vero eam petat ab eodem superiore, manifestare tenetur, si ipse superior dat licentiam immemor sit. Quia difficilius multo irritationem concedet, cum obligetur considerare, sit ne causa sufficiens concedendi irritationem? Vt bene aduertit Sanchez lib. 4. cap. 27. numero 36. Et addit; causa sufficiens re vera proposita valere irritationem; etiamsi licentia concessa teneatur. Quia ob id solum eius expressio opus erat.

11. Quod si inquiratur; quæ causa sit sufficiens reuocandi licentiam, & irritandi votum cum licentia emissam? Respondeo; si reuocatio, & irritatio faciendæ est a successore illius, qui licentiam dedit, eam solum causam desiderare, quæ requiritur ad irritanda vota sine licentia emissâ; quæ minima est, & in multorum sententia nulla, vt postea videbimus. At si faciendæ est ab eodem superiore, grauior causa desideratur prudentis arbitrio iudicanda. Quia ratione licentiæ concessæ est ille superior quasi particeps voti. Non tamen requiritur æqua causa, ad dispensandum; quia dispensatio absque causa nulla est, secus irritatio. Suar. lib. 6. de voto cap. 8. num. 9. Sanchez lib. 4. cap. 27. num. 30. & lib. 9. de matrimon. disp. 40. num. 7. circa finem.

12. Rursum petes; quando censetur superior concedere subdito licentiam vouendi? Respondeo, censendum esse concedere non solum quando consensus voluntatis subditi tribuit facultatem vouendi, sed etiam quando votum factum approbat, in illoque consentit. Sic Sanchez. affirmans esse omnium lib. 4. de voto c. 27. num. 42. Et rationem reddit. Quia quotiens consensus non requiritur ad actus valorem, potest præstari ante & post & in ipso actu, vt multis allegatis probat Matienzo lib. 1. recopilat. tit. 3. leg. 5. Gloss. 1. num. 1. & 2. Quod in hoc casu contingit cum votum subditi ante consensum superioris validum sit, & obligatorium. Solumque ab illo consensu pendeat, vt firmitatem accipiat, ne possit licite absque graui causa reuocari. Non tamen censetur licentia concedi ad votum ex eo, quod impetres licentiam ad rem voto promissam exequendam, v.g. impetrauit licentiam ad ieiunandum omnibus sexis feriis, ad donandum aliquid ex tua legitima vel ex bonis monasterij, non ob eam causam censendum es impetrasse licentiam vouendi ieiunare, aut donationem facere. Quia res sunt omnino diuersæ, neque vna ex alia sequitur faciendum esse votum, cum votum astringat vouentem ad rei promissæ executionem sub graui culpa, & potestatem superioris limiter, ne possit absque graui causa executionem impedire. Neque obstat, dantem facultatem ad contrahendum censeri dare facultatem ad promittendam iuxta legem oratio ff. de sponsalibus. Quia vt rectè dicit Sanchez. l. 9. de matrimon. disput. 40. num. 10. post medium & lib. 4. sum. cap. 27. num. 43. Promissio & pactum contrahendi regulariter, & vt in plurimum præcõstit in humanis contractibus, & est via & dispositio ad illum. At votum nec regulariter præcedit opus, neque est via ad illud, cum sit alterius ordinis, & consequenter licentia data ad faciendum opus, non includitur votum tale opus exequendi.

13. Difficultas tamen est; an sufficiat taciturnitas & dissimulatio Superioris cognito voto? Probabile est sufficere ex regula. Qui tacet consentire videtur, & probat Textus in cap. 30. Numer. Vbi dicitur. Quod si audiens vir tacuerit & in alterum diem distulerit sententiam, quidquid vouerat (scilicet vxor) reddet; neque potest eius votum iam pro libito irritari. Sic Innocentius cap. scriptura de voto num. 4. Ioannes Andreas num. 4. Cardinalis q. 12. Valentia disp. 6. q. 6. punct. 6. q. 1. Sayro in Clauis Regia lib. 6. c. 6. n. 16. & alij relati à Sanchez. d. c. 27. n. 47. & lib. 9. de matrimonio disp. 40. n. 9. Ad duntaxat ij Doctores debere Superiorem audito voto contradicere statim, vel saltem eo die. Nam eo transacto non esse locum contradictioni.

14. Nihilominus probabilis est, taciturnitatem absque consensu interno Superioris neque sufficere ad voti confirmationem; neque illius esse signum sufficiens. Prior pars conclusionis clara est; quia votum subditi nulla alia via firmatur, quam Superioris consensu. Quia sub illius conditione emittitur. Ergo consensu deficiente infirmum manet. Secunda conclusio pars probatur. Quia consentire in votis subditorum non est fauorabile Superiori sed subditio; siquidem eo consensu posito non potest pro libito votum irritare, sed indiget graui causa. At regula illa, Qui tacet, in fauorabilibus intelligitur. Locum vero Numer. inferens consensum ex sola taciturnitate vnius diei ceremonialis erat; ac proinde talis dispositio cessauit; & quocumque tempore est locus contradictioni dum non fuerit datus consensus. Et ita docuit D. Thom. in 4. dist. 32. sine Suar. lib. 6. de voto c. 6. n. 14. & c. 4. n. 20. Sanchez alij relati lib. 4. cap. 27. n. 46.

15. Verum si taciturnitati addatur consensus internus, & vouenti non manifestus, sentiunt Doctores non pauci

sufficere, vt tale votum dicatur factum de licentia Superioris. Sic indicat Suarez vtrouque loco, Sanchez expresse num. 47. Ratio est; quia est apposta conditio ad voti firmitatem requisita, quæ erat Superioris consensus; neque vllibi cauetur, quod debeat esse manifestus. Adde talem consensum aliquo modo manifestari nempe taciturnitate. Nam licet taciturnitas, & dissimulatio in præiudicantibus non sit iudicium sufficiens consensus; tamen quia hæc taciturnitas efficit validum actum, & firmum: præsumptio pro valore actus prior est & præferenda vt ex multis probat Menoch. de præsumptionibus lib. 1. quest. 29. n. 3. & latius lib. 6. nota præsumptione 4. & de arbitrijs lib. 2. casu 472. num. 2.

Cæteterum cum necessarium sit, vt Superior consentiens in votis subditi, subditio talem consensum manifestet per se, vel per literas, vel per nuntium proprium vt affirmat idem Sanchez. d. l. cap. 27. num. 5. in principio. licet lib. 9. de matrimon. disp. 40. num. 10. in medio contrarium videatur sentire. Quia hic consensus est fauor & gratia subdito facta; ac proinde debet ipsi intimari vt proficit iuxta Text. in cap. si sibi absenti de præbendis in 6. & alij relati à Sanchez. lib. 3. de matrimon. disp. 36. num. 2. At cum taciturnitas non sit sufficiens iudicium consensus in præiudicantibus sibi, vt ipsemet Sanchez. probat lib. 1. de matrimon. disp. 5. num. 5. absolute non est dicendum, concessam esse licentiam subdito ex eo, quod Superior audito voto tacet, & dissimulat, etiamsi intemum habeat consensum; si tamen alio signo præter taciturnitatem consensum non manifestet. Neque obstat, præsumptionem pro valore actus omnibus alijs præsumptionibus præferendam esse. Id enim est verum in actibus elicitis ab eadem persona & sibi facientibus; non tamen in actibus sibi præiudicantibus. Adde ex parte vouentis etiamsi Superior consensus non præbeat, sed suspendat, validum esse votum, & obligatorium. Ergo ex illa parte firmitatem habet. Neque obstat secundo, Superiorem vouentem non irritare vota subditi manere obligatam ad ea non irritanda, etiamsi votum subdito non manifestet. Quia votum superioris neque est lex, neque gratia facta subdito, & ideo non est opus ei intimari. At consensus & licentia ad vouendum est gratia, & quasi quædam donatio facta subdito, debet ergo intimari. Hæc autem intimatio debet fieri à superiore immediate, vel per nuntium ad id specialiter destinatum. Quia voluntates Superiores & subditi debent aliquo modo voti.

Illud tamen est omnino certum, teneri subditum votum exequi si videat Superiorem non contradicere eum possit. Quia talis non repugnancia licet non sit approbatio voti vt opte damuosa Superiori; est tamen permissio rei promissæ exequendæ. Sanchez. d. l. cap. 27. in fine num. vltimo.

§. III.

An irritatiua potestas extendatur ad vota emissâ tempore subiectionis, neque tunc irritata?

S V M M A R I V M.

- 1 Eximi potest quis à subiectione absolute, & simpliciter, vel secundum quid.
- 2 Vota subditi exempti irritari non possunt.
- 3 Vota religiosi creati Episcopi non possunt à Prelati regularibus irritari, idem est de votis religiosi eiciti, vel transferti ad aliam religionem, comparatione priorum Prælatorum.
- 4 Vota realia filiorum puberum non possunt à parentibus irritari si sui iuris facti sunt.
- 5 Quid de votis ante pubertatem emissis, neque in pubertate confirmatis?
- 6 Quid de potestate curatoris ad irritanda vota personalia minorum in pueritia emissâ.
- 7 Quid de potestate matris?
- 8 Vota vxoris tempore matrimonij emissâ, nec tunc irritari non possunt irritari tempore diuortij.
- 9 Idem est de votis seruorum si libertatem consequantur.
- 10 Quando censentur vota confirmari.
- 11 Votum personale impuberis, si post pubertatem committitur, non potest à parente irritari.
- 12 Quid si vouens redeat ad prius votum?
- 13 Quid de voto emissâ ab impubere implendo post pubertatem, vel sub conditione tunc contingente?
- 14 Quid si hoc constet sit penaliter?
- 15 An votum puberis non petendi irritationem voti emissâ in impubertate sit illius confirmatio?
- 16 Quid de voto disiuncto & indeterminato, determinato tamen post pubertatem?